

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

RAPORT

privind implementarea Legii nr.219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri și derularea procesului de reformă

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică în conformitate cu Planul de control parlamentar, aprobat pentru anul 2021, în cadrul ședinței din 21 aprilie a audiat Raportul privind implementarea Legii nr.219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri și derularea procesului de reformă.

Reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne, dl S. Golovaci, Secretar de stat și colonel Șt. Pavlov, Comandant General al Inspectoratului General de Carabinieri au scos în evidență faptul că au fost realizate un șir de măsuri ce denotă asumarea unui proces obligatoriu de transformare al carabinierilor într-o instituție modernă racordată la standardele europene, care promovează legalitatea și respectarea drepturilor și libertăților omului în societate și în cadrul întrunirilor publice.

Ministerul Afacerilor Interne fiind determinat în identificarea corectă a elementelor cheie ce influențează funcționalitatea Inspectoratului General de Carabinieri în raport cu misiunea și competențele legale stabilite prin prevederile art. 2 și art. 22 din Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, conștientizează faptul că dezvoltarea Carabinierilor depinde de o serie de actori, fie sunt reprezentanți ai Guvernului, Parlamentului, sectorului Justiției, fie sunt reprezentanți ai societății civile și comunității, precum și ai structurilor independente de monitorizare, cum sunt cele de respectare a drepturilor omului.

Din acest considerent, pentru Ministerul Afacerilor Interne este esențială înțelegerea faptului că entitățile menționate mai sus permanent își concentrează atenția asupra cetățeanului și comunității ca subiecți beneficiari ai serviciilor de ordine și securitate publică.

Astfel, pentru a spori eforturile instituționale în promovarea valorilor democratice în societate a fost imperios necesar adoptarea unor decizii strategice, pentru susținerea obiectivelor și priorităților instituționale în acest sens.

Cu toate elementele de progres, întârzierea măsurilor de reformă, a profesionalizării, insuficiența resurselor materiale, financiare și informaționale au determinat, inerent, disfuncționalități.

La capitolul ajustării cadrului normativ la standardele UE s-a menționat faptul că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabiniери a fost consfințit noul statut juridic al Carabinierilor în sistemul dual de ordine și securitate publică și cel de apărare națională.

Cadrul de reglementare a fost realizat în corelare cu documentele de politici publice, potrivit contextului evoluției instituționale, astfel încât IGC dispune, în general, de instrumentele necesare continuării demersurilor de consolidare și modernizare.

Cadrul de reglementare a fost abordat pe trei paliere, și anume: cadrul normativ administrativ; cadrul normativ incident domeniilor de activitate ale IGC; cadrul normativ intern al MAI/IGC.

Analiza comparativă a competențelor Carabinierilor și Poliției a relevat următoarele aspecte principale:

- au fost înlăturate deficiențele ce vizau anumite suprapuneri și paralelisme – Poliția va deține competența exclusivă pentru menținerea ordinii publice, iar IGC va avea competență exclusivă, la nivel național, privind asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice;

- IGC i-au fost stabilite noi competențe privind prevenirea și constatarea contravențiilor și sancțiunilor, paza și protecția transporturilor speciale, prevenirea și combaterea terorismului;

- este necesară completarea competențelor IGC cu atribuții privind situațiile de urgență pe timpul stării de normalitate pentru participarea, la solicitarea IGSU, la înlăturarea/limitarea efectelor fenomenelor meteorologice, calamităților naturale, accidentelor tehnologice; protecția bunurilor materiale și asigurarea ordinii publice în raioanele afectate.

- pentru îndeplinirea misiunilor specifice, precum și pentru prelucrarea datelor cu caracter personal a fost creat cadrul legal pentru ca IGC în vederea constituirii și

utilizării bazelor de date proprii, accesului la bazele de date ale MAI sau ale altor instituții.

Totodată, urmare procesului treptat de asimilare a misiunilor privind asigurarea și restabilirea ordinii publice, lista componentelor de contravenții care vor fi constatate și examinate de către Carabinieri, urmează de completat cu următoarele atribuții: încălcarea legislației privind întrunirile; comercializarea băuturilor către minori; fumatul în spațiile publice închise și semiînchise, inclusiv în locurile de uz comun, la locurile de muncă, în spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, instituțiile de învățământ, autoritățile publice centrale și locale, inclusiv pe teritoriile aferente acestora, în raza de 10 metri de la intrarea deschisă în spațiile publice închise, inclusiv în locurile de uz comun, și la locurile de muncă, de la ferestrele deschise și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă, desfășurarea jocurilor de noroc neautorizate și ghicitul în locuri publice.

Cu referire la modalitatea de organizare a misiunilor de asigurare a ordinii și securității publice, (promovarea tehnicilor preventive, control pasiv al mulțimilor, dialog, deconflictualizare, analiza de risc) elementul cheie și finalitatea acțiunilor poliție/carabinieri este prevenirea dezordinii publice prin întărirea parteneriatului, consultarea cu actorii implicați și abordarea comunitară a misiunilor.

Din acest considerent, aplicarea în practică a principiilor suficienței, gradualității și proporționalității în conformitate cu gradul de risc evaluat, presupune folosirea forței proporțional cu tipul și nivelul tulburării ordinii publice prognozate (cât este strict necesar și pe perioadă limitată, suficientă pentru atingerea obiectivelor).

Acest vid legislativ generează imposibilitatea realizării efective a atribuțiilor de constatare și examinare de către Carabinieri a contravențiilor atribuite prin lege, precum și generează anumite riscuri în privința corectitudinii procesului de constatare și examinare a contravențiilor și protecției Carabinierului, a cărui acțiuni de reținere de facto, fără întocmirea actului corespunzător, pot fi contestate la organul competent, iar acțiunile fiind catalogate ca abuz sau depășirea atribuțiilor de serviciu.

Din perspectiva dimensiunii umane, profesionalizarea Inspectoratului General de Carabinieri se caracterizează prin realizarea cumulativă a următoarelor trei etape:

1) reducerea militarilor care îndeplinesc serviciul militar în termen (se are în vedere trecerea treptată doar la serviciu militar prin contract, prin reducerea graduală a numărului de încorporări în serviciul militar în termen);

2) alocarea de surse financiare din bugetul de stat, pentru instituirea numărului necesar de funcții (se are în vedere alocarea suplimentară a surselor financiare din bugetul de stat pentru anii 2019-2021, în vederea instituirii a 360 unități de personal/funcții pentru îndeplinirea serviciului militar prin contract);

3) transferul a 300 de funcții din cadrul Poliției (se are în vedere transferul unităților de personal cu tot cu angajații efectiv, mijloacele financiare pentru retribuirea muncii, mijloacele speciale din dotare, armament, echipament, etc.).

Inspectoratul General de Carabinieri fiind asigurat cu resurse financiare de la bugetul de stat și dispunând de o limită a efectivului de personal aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2018, este limitat în resursele necesare pentru realizarea atribuțiilor conferite prin Legea nr.219/2018.

IGC nu a beneficiat de resurse suficiente pentru dotarea personalului/unităților și întreținerea imobilelor. Din acest motiv, nivelul de dotare este scăzut, sunt mijloace și echipamente depășite fizic/moral, spații excedentare, degradate, improprie folosirii, care generează cheltuieli mari de întreținere, este afectată funcționalitatea unităților și condițiile de muncă.

Domeniul Comunicații și Tehnologii Informaționale (CTI) a fost subfinanțat în ultimii ani, încât nu au fost înregistrate progrese semnificative. De aceea, gradul de asigurare cu mijloace de CTI este scăzut, ceea ce afectează desfășurarea corespunzătoare a atribuțiilor și misiunilor operative.

Lipsa resurselor financiare și nivelul redus al alocațiilor bugetare timp de mulți ani au obligat IGC să mențină în serviciu peste termen numeroase categorii de dotări.

În baza ultimei concepții de asigurare a instituției cu mijloace de mobilitate, echipamente, armament, mijloace speciale și cu tehnologii de comunicații și informaționale, costurile ating plafonul de 179 000 000 lei.

Aceste costuri ar fi fost acoperite în cazul în care în anul 2020, IGC ar fi beneficiat de sprijinului ce urma a fi acordat de către Uniunea Europeană prin oferirea Grantului în valoare de 8 mln. Euro, ca suport bugetar întru implementarea Matricelor de politici pentru reforma Carabinierilor pentru anii 2020-2021 în cadrul Programului

de asistență pentru reforma Poliției, având la bază Acordul de finanțare nr. CRIS: ENI/2015/038-144.

Concluzia generală prezentată în Raport este că instituția Carabinierilor este viabilă și are perspective certe de evoluție. De aceea, demersurile de schimbare trebuie întreprinse coerent, organizat, astfel încât să asigure continuitatea procesului de dezvoltare și modernizare.

În contextul celor expuse, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a luat act de informația prezentată și consideră că efortul depus de Ministerul Afacerilor Interne pentru a opera modificări și completări al cadrului legal va contribui la definitivarea reformei profunde a IGC, la regionalizarea organizatorică, profesionalizarea efectivelor, dezvoltarea și modernizarea instituției în scopul transformării în structură polițienească profesionistă cu statut militar, eficace și eficientă, în serviciul public.

Serghei SÎRBU
Președintele Comisiei